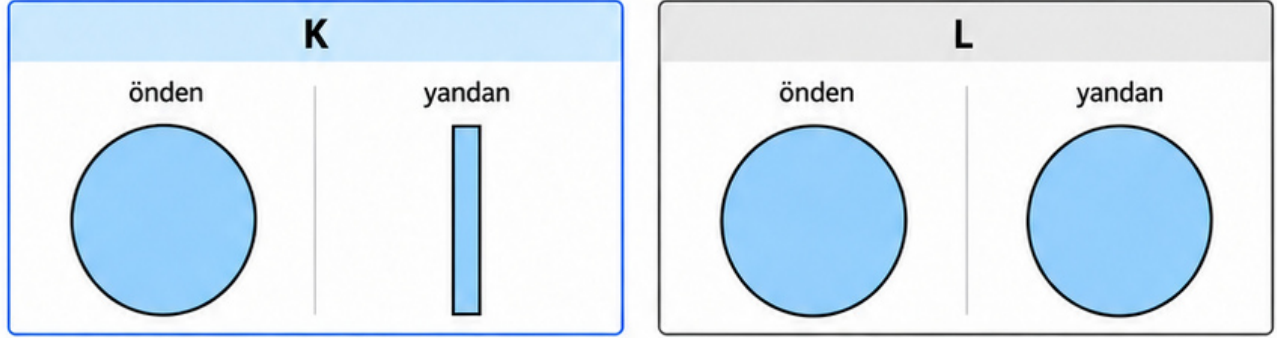

ÖZGÜN MUHAKEME SORULARI

1 Önden görünüş yetmez

İki tasarımın önden görünüşü, gölgesiz birer daire olarak çizilmiştir. Bir öğrenci bu benzerlikten hareketle iki ürünün de düz levha olduğu sonucuna varır. Ürünlerin biri ince dairesel levha, diğeri küredir; hangi görünüşün hangisine ait olduğu henüz etiketlenmemiştir.

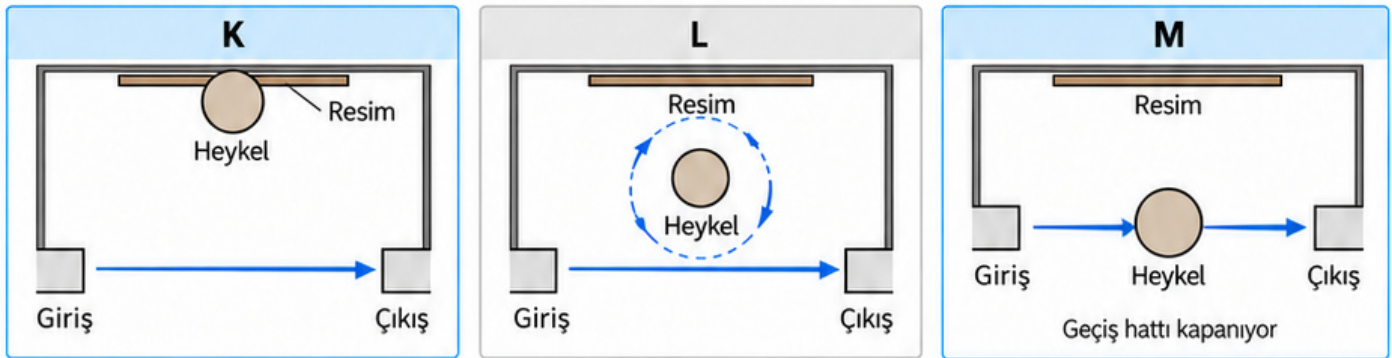

Yeni kanıta göre hangi etiketleme ve yorum birlikte geçerlidir?

- A) K ve L levhadır; önden aynı görünmeleri bütün yönlerde aynı olduklarını gösterir.
- B) K küre, L levhadır; yandan görünüş iki ürünün hacmini ters sırayla gösterir.
- C) K levha, L küredir; ikinci görünüş ilk görüntüden çıkarılamayan derinlik farkını açığa çıkarır.
- D) K levha, L küredir; bu iki görünüş ürünlerin hangi malzemeden yapıldığını da kesinleştirir.
- E) Etiketleme yapılamaz; yandan görünüşün üç boyutlu ürün hakkında bilgi değeri yoktur.

2 İzleyicinin yeri

Bir okul sergisinde duvar resmi ile her yönden incelenmesi istenen bağımsız bir heykel birlikte sergilenecektir. Giriş ve çıkış arasındaki yol açık kalmalı; resmin önü kapanmamalıdır. Çizimler ölçekli mimari proje değil, yerleşim önerileridir.

Hangi öneri, sanat dallarının izlenme biçimiyle mekân koşullarını birlikte karşılar?

- A) K; yol açık olduğunda heykelin arka yüzüne erişim ve resmin görünürlüğü önemini kaybeder.
- B) M; resim görülebildiğinde giriş-çıkışın kapanması sergileme amacını etkilemez.
- C) K ve M; her birinin başka bir koşulu sağlaması birlikte tam çözüm sayılır.
- D) L; heykel çevresinde dolaşılır, resim görünür kalır ve geçiş hattı açık olur.
- E) L; bu şema heykelin malzemesini ve gerçek ölçülerini de tek başına belirler.

3. Gölge de yer kaplar

Bir tel heykel gündüz açık alanda, akşam yandan ışık alan salonda sergileniyor. Akşam duvara düşen büyük gölge kompozisyonun parçası gibi algılanıyor. Öğrenci nesne değişmediği için izleme deneyiminin de aynı olduğunu savunuyor.

Hangi değerlendirme malzeme, ışık ve mekân ilişkisini gözetir?

- A) Tel biçimi korunduğundan karşılaştırmada yalnız heykelin çevre çizgileri dikkate alınmalıdır.
- B) Gölge ışığa bağlı olduğundan kompozisyon incelemesinden çıkarılıp ışık ayrı değerlendirilmelidir.
- C) Işık ve yüzey ilişkisi yeni bir görsel alan oluşturabilir; nesne değişmeden deneyim değişebilir.
- D) Gölgenin kapladığı alan büyüdüğü için heykelin malzeme hacmi de artmış kabul edilmelidir.
- E) İzleme farkı yalnız salonun kapalı olmasına bağlanıp ışık yönü sabit bir etken sayılmalıdır.

4. Göz hizası değişince

Aynı koridor tek kaçışlı perspektifle iki kez çizilecek. İlk çalışmada göz hizası alçak, ikincide yüksektir. Bir öğrenci ufuk çizgisini iki çalışmada aynı bırakıp yalnız duvar rengini değiştiriyor. Geometrik değerlendirme bu yazılı kayda dayanacaktır.

Hangi düzeltme kayıtlı değişime doğrudan karşılık verir?

- A) Ufuk çizgisini yeni göz hizasına göre yeniden belirlemek
- B) Ufku sabit tutup kaçış noktasını aynı ufuk üzerinde yana kaydırmak
- C) Ufku koruyup yalnız ön duvardaki dikeyleri birbirine yaklaştırmak
- D) Yakındaki nesneleri büyütüp iki çizimin ufkunu aynı bırakmak
- E) Koridorun üst kenarını yeni ufuk kabul edip bakış yüksekliğini ayrıca kaydetmemek

5. Tek fotoğrafın eksik yüzü

Bir karton formun ön fotoğrafı bütün görünür; arka fotoğrafında açık bağlantı ve iç boşluk vardır. Öğrenci ön fotoğrafı kullanarak "Ürün her yönden kapalı bir kütledir." diye rapor yazıyor.

İkinci görünüşün ilk çıkarımı nasıl değiştirdiğini açıklayınız.
Ürünü tanıtmak için görüntü seçimini hangi gerekçeyle yaparsınız?

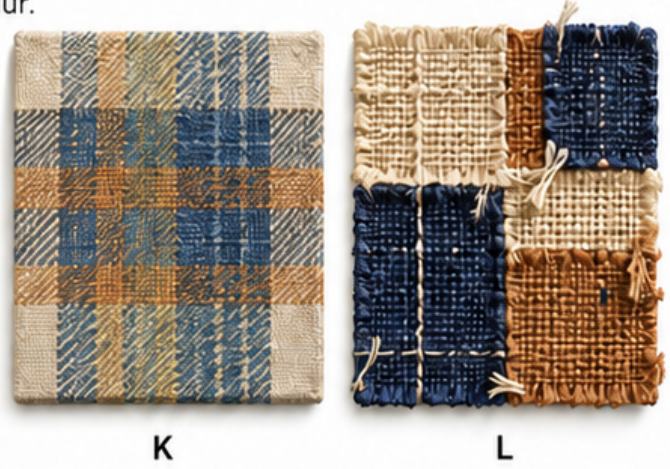

6. Doku görüldü mü, dokunuldu mu?

K yüzeyinde kumaş dokusu boyayla taklit edilmiştir; yüzey düzdür. L yüzeyine gerçek kumaş parçaları yapıştırılmıştır. Öğrenci fotoğrafları benzer gördüğü için fiziksel yüzeylerinin aynı olduğunu söylüyor.

Hangi açıklama verilen iki kanıtı birlikte kullanır?

- A) Fotoğrafta iki yüzey de pürüzlü görüldüğünden her ikisi gerçek kumaş dokusu olarak sınıflanır.
- B) K'da görsel doku, L'de gerçek malzeme dokusu vardır; görünüş benzerliği fiziksel eşitlik değildir.
- C) K düz olduğundan doku incelemesine yalnız L alınır; K renk incelemesiyle sınırlanır.
- D) L gerçek kumaş içerdiğinden fotoğraftaki görünüşü doku kararında kullanılmaz.
- E) Yapım yöntemi farklı olsa da benzer fotoğraf, dokunarak inceleme ihtiyacını giderir.

K

L

7. Karar kaydının boşluğu

Bir modelde taban genişletilmiş ve yüzey matlaştırılmıştır. Son ürün beğenilmiştir; ancak dosyada önceki denge ve yansıma sorunları kaydedilmemiştir. Ekip iki değişikliğin nedenini göstermek istiyor.

Hangi ek en doğrudan bu amacı karşılar?

- A) İlk ve son ürünün yalnız aynı açıdan çekilmiş fotoğrafları
- B) İki sürümün malzeme listeleri ve son ürünün beğeni puanı
- C) Son sürümün ölçüleri ve sergileneceği yere ilişkin bir çizim
- D) Her değişikliği ilgili sorun ve yeniden deneme sonucu ile ilişkilendiren not
- E) Yalnız tabanın genişletildiğini ve yüzeyin matlaştırıldığını belirten işlem listesi

İlk model

Son ürün

Karar kaydı:

8. Bütün çizgiler kaçışa mı?

Bir öğrenci tek kaçışlı oda çiziminde ön duvardaki dikey kenarları da kaçış noktasına doğru eğdiğini yazıyor. Öğretmen, derinliğe giden paralel kenarlar ile dikeylerin aynı işlemle ele alınmaması gerektiğini belirtiyor. Değerlendirme yazılı işlem kaydı üzerinden yapılacaktır.

Öğrencinin genellemesini düzeltiniz. Kontrol sırasında iki kenar türü için hangi farklı soruları sorarsınız?

Dikeyler:

Derinlik kenarları:

9. Boş mekânın görevi

Bir yerleştirmede nesneler arasında izleyicinin dolaşması amaçlanıyor. Yeni taslak bütün boşlukları dekoratif parçalarla doldurmuş; geçiş ilişkisi görünmez olmuştur. Nesnelerin renkleri aynı kalmıştır.

Hangi eleştiri mekânı etkin bir öge olarak değerlendirir?

- A) Renk ilişkileri korunduğundan dolaşım yerine yalnız renk uyumu denetlenmelidir.
- B) Yerleşim üstten fotoğrafta dengeliyse izleyicinin geçiş denemesi ikinci plana bırakılabilir.
- C) Nesne sayısı korunup hepsi duvara yaklaştırılırsa dolaşım amacı denemeden sağlanmış sayılır.
- D) Yeni parçalar ilgi uyandırdığından katılım hedefinin de güçlendiği sonucuna varılmalıdır.
- E) Boşlukların azalması dolaşım deneyimini değiştirmiştir; yerleşim bu amaçla yeniden denenmelidir.

10. Aynı yön, farklı hedef

Bir işlem kaydında aynı doğrultuda derinliğe giden paralel masa kenarlarının iki farklı kaçış noktasına yöneltildiği yazıyor. Çalışmanın hedefi tek kaçışlı perspektiftir; serbest çoklu bakış denemesi değildir.

Hangi düzeltme hedeflenen yönetime uygundur?

- A) Aynı doğrultudaki ilgili kenarları ortak kaçış noktasıyla tutarlı kılmak
- B) Yakına çizilen kenara yakın, uzağa çizilene uzak bir kaçış noktası vermek
- C) İki kaçış noktasını ufuk üzerinde tutup aralarındaki uzaklığı azaltmak
- D) Masanın iki yanında oldukları için paralel kenarlara ayrı kaçış noktaları ayırmak
- E) Ön kenarı yatay çizip derinlik kenarlarının farklı hedeflerini korumak

11. Küçük model, büyük mekân

Bir masa modeli izleyicinin etrafında dolaşacağı bir eser için hazırlanmıştır. Ekip, modelin fotoğrafının yeterli olduğunu, gerçek sergi mekânının ışık ve bakış yollarının incelenmesine gerek olmadığını savunuyor.

Modelin sağlayabildiği ve sağlayamadığı iki farklı bilgiyi ayırınız. Gerçek mekâna geçmeden önce bir değerlendirme planı öneriniz.

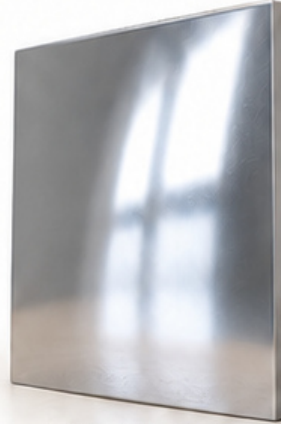

12. Ölçüt değişince rapor

Ekip yüzey denemesini “yansımayla ayrıntı kaybolması” ölçütüyle başlatıyor. Parlak örnekte ayrıntı kayboluyor, rapora yalnız “Parlak yüzey daha gösterişli.” yazılıyor.

Hangi rapor ilk amacı ve yeni gözlemi dürüstçe birleştirir?

- A) Gösteriş beğenisini ayrıntı korunmasının dolaylı göstergesi sayıp ilk amacı sağlandı olarak yazmak
- B) Ayrıntı kaybını kaydedip ilk ölçütü sonradan gösteriş olarak değiştirmek
- C) Parlak örnek gösterişli bulundu; fakat ayrıntı korunması ölçütünde sorun görüldü, yeni deneme gerekir.
- D) Bu denemede ayrıntı kaybolduğu için parlak yüzeyi serginin bütün ışıklarında başarısız saymak
- E) Gösteriş ve ayrıntı sonuçlarını tek beğeni puanında toplayıp ayrı ölçütleri raporlamamak

Parlak yüzey

Mat yüzey

13. İç form görünür kalsın

Ekip dış kabuğun silüetini ve içteki küçük formun görülmesini birlikte istiyor. K opak kabukla dış çizgiyi koruyor ama içi göstermiyor. L saydam kabukla iki ilişkiyi denemede görünür kılıyor. Malzemeler henüz yalnız masa ışığında denenmiştir.

Hangi karar iki amacı ve denemenin sınırını birlikte korur?

- A) K'nın silüetini gücü bulup iç görünürlüğü ikinci değerlendirmeye kadar ölçüt dışı bırakmak
- B) Masa denemesindeki başarıyı yeterli sayıp L'yi sergi ışığında ayrıca denememek
- C) L'nin içi görüldüğü için yalnız iç formu inceleyip dış silüet kararını K'dan aktarmak
- D) İki malzemeyi yalnız aynı açıdan fotoğrafılayıp yansıma sorununu fotoğraf seçimiyle çözülmüş saymak
- E) L bu koşulda iki amacı destekler; sergi ışığında yansıma ve görünürlük yeniden denenmelidir.

K
(opak kabuk)

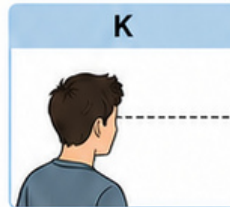
L
(saydam kabuk)

14. İşlemler kavramı eşleştir

İşlemler: K “Bakış yüksekliğine göre yatay referansı belirleme”; L “Derinliğe giden ilgili paralel kenarların yöneldiği ortak noktayı seçme”; M “İzleyiciye dönük yüzün kenar ilişkilerini koruma”.

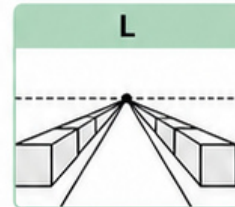
Kavramlar: 1 kaçış noktası, 2 ufuk çizgisi, 3 ön düzlem.

İşlemleri kavramlarla eşleştiriniz. K kararı değişirse L'nin neden yeniden kontrol edilmesi gerektiğini açıklayınız.

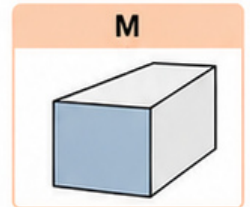
1

kaçış noktası

2

ufuk çizgisi

3

ön düzlem

15. Matlık ve biçim

Aynı hacimli formun K örneği mat, L örneği parlaktır. Aynı ışıkta L’de bazı yüzeyler yansımaya silikleşmiş; K’da form geçişleri daha sürekli görünmüştür. Yalnız bu koşul kaydedilmiştir.

K (mat)

L (parlak)

Hangi sonuç gözlem sınırını korur?

- A) Bu ışıkta geçişler daha belirgin olduğu için K bütün sergileme koşullarında daha uygundur.
- B) Malzeme yüzeyi aynı formun bu ışıkta algılanışını değiştirmiştir; başka ışıklar ayrıca denenebilir.
- C) L’de kaybolan ayrıntı, aynı formun fiziksel kenarlarının daha az işlendiğini gösterir.
- D) Form aynı olduğundan iki yüzeyin algı farkı yalnız fotoğraf boyutuyla açıklanmalıdır.
- E) Yüzey etkisini karşılaştırmak için K ve L ayrı ışık yönlerinde yeniden çekilmelidir.

16. İç ve dış dengenin farkı

Bir kâğıt formun dış çizgisi simetriktir. İçerideki renkli parçalar bir tarafta yoğunlaşmış, diğer tarafta geniş boşluk bırakılmıştır. Öğrenci dış çizgi simetrik olduğu için bütün görsel dengenin aynı olduğunu söylüyor.

Dış sınır ile iç düzeni ayrı değerlendiriniz. İç dengenin anlatıma hizmet edip etmediğini anlamak için hangi amaç bilgisi ve izleyici gözlemi gerekir?

17. Çizim kararlarının sırası

K

Bakış yüksekliğini belirle.

L

Bu ufuk üzerinde uygun tek kaçış noktasını seç.

M

İlgili derinlik kenarlarını bu noktaya göre düzenle.

N

Dikey ve ön düzlem ilişkilerini denetle.

Bir çalışma için kartlar: **K** “Bakış yüksekliğini belirle”; **L** “Bu ufuk üzerinde uygun tek kaçış noktasını seç”; **M** “İlgili derinlik kenarlarını bu noktaya göre düzenle”; **N** “Dikey ve ön düzlem ilişkilerini denetle”.
L’deki ufuk, K kararından türetilecektir.

Kartları bağımlılık ilişkisine göre sıralayınız. Bakış yüksekliği sonradan değiştirilirse hangi kararların yeniden kontrol edileceğini açıklayınız.

18. Eleştiriye denemeye dönüştür

Bir model için “Çok karışık.” yorumu yapılmış; ayrıntılı kayıta izleyicinin hangi boşluktan bakacağını anlayamadığı görülmüştür. Amaç içerideki küçük formu bir açıklıktan fark ettirmektir.

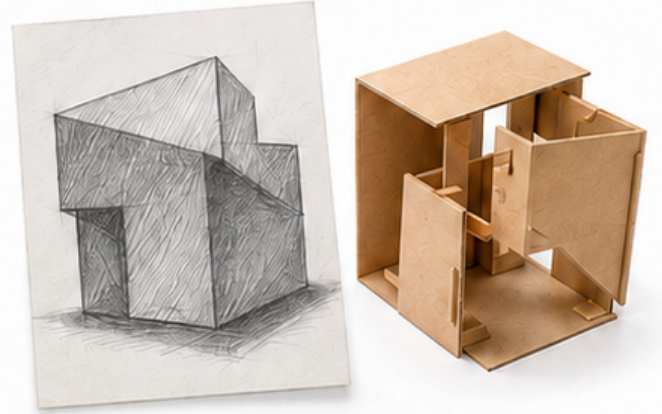
Genel yorumu gözlenebilir bir soruna dönüştürünüz. Bir tasarım değişikliği ve yeniden deneme ölçütü öneriniz.

19. Çizimde görünen, üründe gereken

Bir öğrenci ince kâğıttaki çizgilerle ağır bir kapalı kütle izlenimi yaratmıştır. Aynı biçimi küçük üç boyutlu modele dönüştürdüğünde bağlantılar formu taşıyamamıştır. Çizimdeki görsel ağırlık ile gerçek dayanım karıştırılmaktadır.

İki ağırlık anlamını ayırınız. Model aşamasında çizimin tek başına veremediği iki karar bilgisi belirtiniz.

20. Hata hangi katmanda?

Tek kaçıslı oda çiziminin kayıtlarında ufuk ve kaçış ilişkisi tutarlıdır; sorun, ön duvardaki dikeylerin farklı yönlerde eğilmesidir. Öğrenci yalnız kaçış noktasını değiştirerek sorunu çözdüğünü söylüyor.

Hangi sonraki kontrol tanımlanan sorunu doğrudan hedefler?

- A) Önce ufuk yüksekliğini değiştirip ön duvar dikeylerini aynı bırakmak
- B) Bütün kenarları yeni tek kaçış noktasına yöneltmek
- C) Ön duvarı küçültüp eğik dikeyleri aynı yönde korumak
- D) Dikeylerin ve ön düzlemin tutarlılığını ayrıca denetlemek
- E) Derinlik çizgilerini denetleyip ön düzlem çizgilerini bu denetimden doğru saymak

